

UCHWAŁA
KOMISJI WYCHOWANIA KATOLICKIEGO
KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

z dnia 19 września 2018 roku

w sprawie obowiązywania „Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” i programów nauczania religii oraz oceny podręczników

wraz ze zmianami wprowadzonymi w dniu 5 grudnia 2018 roku – tekst jednolity

§ 1

1. „Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” z dnia 9 czerwca 2018 roku obowiązuje w tych placówkach, w których stosuje się programy i podręczniki zatwierdzone na jej podstawie, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. W sytuacji korzystania z dotychczasowych programów i podręczników, stosuje się „Podstawę programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” z dnia 8 marca 2010 roku.
3. Programy nauczania i podręczniki zgodne z „Podstawą programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce”, o której mowa w ust. 1, mogą najwcześniej obowiązywać:
 - 1) od dnia 1 września 2020 roku w grupach przedszkolnych oraz klasach I i V szkoły podstawowej;
 - 2) od dnia 1 września 2021 roku w klasach II i VI szkoły podstawowej;
 - 3) od dnia 1 września 2022 roku w klasach: III i VII szkoły podstawowej;
 - 4) od dnia 1 września 2023 roku w klasach: IV i VIII szkoły podstawowej.
4. Programy nauczania i podręczniki zatwierdzone w oparciu o „Podstawę programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce”, o której mowa w ust. 1, obowiązują obligatoryjnie:
 - 1) od dnia 1 września 2020 roku dla klas I szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum, szkoły branżowej I stopnia);
 - 2) od dnia 1 września 2021 roku dla klas II szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum, szkoły branżowej I stopnia);
 - 3) od dnia 1 września 2022 roku dla klas III szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum, szkoły branżowej I stopnia);
 - 4) od dnia 1 września 2023 roku dla klas IV szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum), klasy V technikum oraz szkoły branżowej II stopnia.

§ 2

1. „Program nauczania religii” z dnia 19 września 2018 roku obowiązuje od dnia 1 września 2020 roku, pod warunkiem stosowania podręczników zatwierdzonych w oparciu o ten program, z zastrzeżeniem § 1 ust. 3-4.
2. Przepisy ust. 1 stosuje się też do pozostałych programów nauczania religii, zgodnych z „Podstawą programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” z dnia 9 czerwca 2018 roku.
3. Programy nauczania i podręczniki zgodne z „Podstawą programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” z dnia 8 marca 2010 roku mogą znajdować się w użytku szkolnym do dnia 31 sierpnia 2024 roku, z zastrzeżeniem § 3.
4. Podręczniki dopuszczone do użytku ogólnopolskiego są zatwierdzane w trybie opisanym w uchwale Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski z dnia 20 września 2001 roku *Regulamin zatwierdzania programów nauczania i podręczników w szkolnym nauczaniu religii dzieci i młodzieży*, zgodnie z kwestionariuszem, stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 3

1. W szkołach ponadgimnazjalnych, w tym trzyletnich liceach, czteroletnich technikumach oraz szkołach zawodowych, stosuje się „Podstawę programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” z dnia 8 marca 2010 roku do czasu wygaszenia tych szkół, co oznacza, że obowiązywanie dla tych szkół decyzji o zatwierdzeniu do użytku szkolnego podręczników do klas:

- 1) I szkół ponadgimnazjalnych (liceum, technikum, szkoły zawodowej) do dnia 31 sierpnia 2020 roku;
- 2) II szkół ponadgimnazjalnych (liceum, technikum, szkoły zawodowej) do dnia 31 sierpnia 2021 roku;
- 3) III szkół ponadgimnazjalnych (liceum, technikum) do dnia 31 sierpnia 2022 roku;
- 4) IV szkół ponadgimnazjalnych (technikum) do dnia 31 sierpnia 2023 roku.

1a. W szkołach ponadpodstawowych, w tym czteroletnich liceach, pięcioletnich technikumach oraz szkołach branżowych I stopnia, stosuje się „Podstawę programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” z dnia 8 marca 2010 roku, jedynie w klasach, które rozpoczynają naukę w tych szkołach w roku szkolnym 2019/20, co oznacza, że:

- 1) w klasach I szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum, szkoły branżowej I stopnia) używa się do dnia 31 sierpnia 2020 roku dotychczasowych podręczników do klasy III gimnazjum;
- 2) w klasach II szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum, szkoły branżowej I stopnia) używa się do dnia 31 sierpnia 2021 roku podręczników do klas I dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych;
- 3) w klasach III szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum, szkoły branżowej I stopnia) używa się do dnia 31 sierpnia 2022 roku podręczników do klas II dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych;
- 4) w klasach IV szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum) oraz na II stopniu szkoły branżowej używa się do dnia 31 sierpnia 2023 roku podręczników do klas III dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych;
- 5) w klasie V pięcioletniego technikum używa się do dnia 31 sierpnia 2023 roku podręczników do klasy IV dotychczasowego technikum czteroletniego.

2. Ponadto tracą moc wszystkie decyzje o zatwierdzeniu do użytku szkolnego podręczników do klas:

- 1) I i V szkoły podstawowej w dniu 1 września 2021 roku;
- 2) II i VI szkoły podstawowej w dniu 1 września 2022 roku;
- 3) III i VII szkoły podstawowej w dniu 1 września 2023 roku;
- 4) IV i VIII szkoły podstawowej w dniu 1 września 2024 roku.

3. W dniu 1 września 2024 roku tracą moc wszystkie zatwierdzenia programów nauczania i podręczników dla klas nie wymienionych w ust.1-2, zgodnych z „Podstawą programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” inną niż ta, o której mowa w § 1 ust. 1.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji
Episkopatu Polski

Sekretarz
Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji
Episkopatu Polski

bp Marek Mendyk

Ks. Marek Korgul

RECENZJA PODRĘCZNIKA DO NAUCZANIA RELIGII

1. Ogólna charakterystyka podręcznika

- 1.1. Dla której klasy i dla jakiego rodzaju szkoły jest przeznaczony?
- 1.2. Jaki ma układ i na jakie grupy tematyczne jest podzielony?
- 1.3. Jakie są główne założenia, idee i myśli przewodnie? Czy da się je odczytać?
- 1.4. Jaka jest szata graficzna podręcznika?
- 1.5. Inne uwagi.

2. Zgodność recenzowanego podręcznika z programem nauczania

- 2.1. Do jakiego programu napisany jest podręcznik?
- 2.2. W jakim zakresie realizowane są zapisane w programie szczegółowe cele katechetyczne, wskazania realizacyjne i opis osiągnięć?
- 2.3. Czy w ramach poszczególnych klas istnieje odpowiedniość treści między programem a podręcznikiem?
- 2.4. W jakim zakresie podręcznik realizuje wskazania dotyczące korelacji z innymi przedmiotami szkolnymi i ze ścieżkami edukacyjnymi zapisane w programie? Czy są też jakieś odstępstwa w tej materii?

3. Ocena poprawności katechetycznej

- 3.1. Jaki model katechezy reprezentuje podręcznik?
- 3.2. W jakim zakresie podręcznik wypełnia podstawowe funkcje katechezy (wychowania, nauczania, wtajemniczenia)? W jaki sposób *prowadzi* do katechezy we wspólnocie Kościoła?
- 3.3. W jaki sposób podręcznik wypełnia funkcję ewangelizacyjną?
- 3.4. W jakim zakresie obecny jest w podręczniku element doświadczenia ludzkiego? Czy opisywane sytuacje życiowe są rzeczywiście przeżywane lub doświadczane przez uczniów?
- 3.5. W jakim zakresie obecne jest w podręczniku wychowanie do życia we wspólnocie kościelnej, narodowej i rodzinnej?
- 3.6. W jakim zakresie obecne jest w podręczniku wychowanie do misji?

4. Ocena poprawności teologicznej

- 4.1. Jaki model teologii reprezentuje podręcznik? Czy jest to teologia II Soboru Watykańskiego?
- 4.2. W jakim zakresie podręcznik odwołuje się do źródeł katechezy (Biblii, tekstów Magisterium Kościoła, liturgii, życia Kościoła, jego historii, świadectwa świętych, refleksji teologicznej, autentycznych wartości religijnych i moralnych poza chrześcijaństwem)?
- 4.3. Czy podręcznik zawiera błędy teologiczne? Jeśli tak, to jakie?
- 4.4. Czy podręcznik budzi pewność wiary? Czy w podręczniku znajdują się koncepcje mające charakter hipotez teologicznych?

5. Ocena poprawności pedagogicznej i metodycznej

- 5.1. Czy podręcznik jest dostosowany do wieku adresatów?
- 5.2. Czy podręcznik zawiera błędy pedagogiczne lub metodyczne? Jeśli tak, to jakie?
- 5.3. Jakie metody proponuje podręcznik? Czy są one zróżnicowane i czy są to również metody aktywizujące? Czy metody są adekwatne do wieku adresatów?

- 5.4. Jakim językiem posługuje się podręcznik? Czy jest to język żywy, zrozumiały, adekwatny do wieku adresatów?
- 5.5. W jakim zakresie podręcznik wykorzystuje teksty literackie, przykłady i świadectwa? Czy zdolne są one przemówić do wyobraźni, a zawarte w nich argumenty do rozumu?
- 5.6. Na co kładzie się w podręczniku szczególny nacisk: na przekaz samej tylko wiedzy czy też na kształtowanie postaw chrześcijańskich?
- 5.7. Czy materiał graficzny ubogaca metodycznie podręcznik? Czy materiał graficzny jest trafny?

6. Ocena poprawności poradnika metodycznego

- 6.1. Czy poradnik metodyczny zgodny jest odnośnie do treści i założeń pedagogicznych z podręcznikiem?
- 6.2. Jakie metody proponuje poradnik metodyczny? Czy są one zróżnicowane i czy są to również metody aktywizujące?
- 6.3. Czy w poradniku metodycznym znajduje się narzędzie pomiaru efektów kształcenia (wiedzy i umiejętności ucznia) po nauczaniu na poziomie danej klasy? W jakim zakresie to narzędzie jest zgodne z instrukcją pomiaru dydaktycznego znajdującą się w załączniku nr 2?

7. Konkluzja

- 7.1. Jakie postulaty proponuje recenzent?
- 7.2. Jakie błędy zawiera podręcznik? W związku z tym, jakie zmiany winny być kategorycznie dokonane?
- 7.3. Czy podręcznik w obecnym kształcie może zostać dopuszczony do użytku szkolnego?

Data sporządzenia recenzji

Podpis recenzenta

INSTRUKCJA DLA AUTORÓW PORADNIKÓW METODYCZNYCH DO KONSTRUOWANIA NARZĘDZI POMIARU DYDAKTYCZNEGO Z NAUCZANIA RELIGII W SZKOLE

Cel konstruowania narzędzia pomiaru dydaktycznego:

1. W związku ze zmianami kryteriów oceny pracy, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 maja 2018 r. (Dz. U. 2018 poz. 1133) dotyczących analizowania przez nauczyciela własnej pracy, poprawności merytorycznej i metodycznej prowadzonych zajęć dydaktycznych oraz diagnozowania, ocenia i monitorowania postępów uczniów, należy w poradniku metodycznym podać przykładowe narzędzie pomiaru dydaktycznego. Ma ono służyć nauczycielom religii zainteresowanym taką formą pomocy.
2. W pomiarze dydaktycznym osiągnięcia ucznia są odnoszone do wymagań programowych. Punktem wyjścia do oceny osiągnięć ucznia, zgodnie z zasadami pomiaru dydaktycznego, jest więc analiza treści kształcenia, określenie umiejętności i wiadomości wynikowych, czyli odpowiedź na pytanie: Jakie są efekty pracy z uczniem po zakończonym procesie dydaktycznym na danym etapie edukacyjnym lub po danej klasie?
Narzędzie to pozwoli nauczycielowi przeanalizować wyniki swojej pracy, wyciągnąć wnioski i zmodyfikować działania adekwatnie do zdiagnozowanych potrzeb i możliwości uczniów. Wdrażane wnioski winny przyczynić się do uzyskiwania pozytywnych efektów pracy poprzez indywidualizację nauczania oraz umożliwienie modyfikacji metod pracy.

Proponowane w poradniku metodycznym narzędzie pomiaru dydaktycznego powinno zawierać:

I. Arkusz dla nauczyciela

Arkusz dla nauczyciela powinien zawierać :

1. **Tytuł pomiaru**
Przykład: Test sprawdzający wiedzę i umiejętności ucznia w zakresie przedmiotu religii. Test przeznaczony jest do badań diagnozująco-sumujących w czwartej klasie szkoły podstawowej.
2. **Cel pomiaru dydaktycznego**
Przykład: Zmierzenie osiągnięć (wiedzy i umiejętności) uczniów w stosunku do podstawy programowej i programu nauczania religii na rozpoczęcie (*lub*: zakończenie) czwartej klasy szkoły podstawowej.
3. **Charakter pomiaru i jego przeznaczenie**
Narzędzie pomiaru dydaktycznego ma służyć obiektywizacji efektów nauczania na diagnozowanym poziomie, nie musi jednak przekładać się na konkretną ocenę szkolną, nawet cząstkową.
4. **Instrukcję dla nauczyciela**
W instrukcji należy uwzględnić kryteria poprawności i punktację – szczególnie w przypadku zadań otwartych.
5. **Uproszczoną kartotekę testu**

Uproszczona kartoteka ma zawierać przede wszystkim wykaz wiedzy i umiejętności podstawowych ucznia, ale może także ująć osobno osiągnięcia ponadpodstawowe. Pozostawia się katechecie możliwość rozszerzenia zakresu testu. O tym, jaki rodzaj zadania ma być użyty w teście pisemnym, decyduje rodzaj umiejętności badanych w teście. Maksymalnie w teście może się znaleźć od 8 do 10 umiejętności, z tym że każdej z tych umiejętności należy przyporządkować dwa do trzech zadań.

Nazwa umiejętności	Poziom wymagań	Numer zadania w teście
1.Wymienia postawy wpływające z uczestnictwa w Eucharystii – F.1.1.	Podstawowy	3, 12,
2.Uzasadnia, że przykazania strzegą wolności i godności człowieka – C.1.4	Podstawowy	6, 1, 4
3. ...		

II. Klucz odpowiedzi dla nauczyciela

III. Arkusz testu dla ucznia

Przez *arkusz testu* rozumie się pisemny zapis zbioru zadań do rozwiązania w czasie jednej jednostki lekcyjnej i tak dobranych, aby na podstawie wyników tych zadań można było wnioskować o określonych osiągnięciach uczniów.

Test dla ucznia powinien zawierać:

1. Tytuł testu
2. Datę testowania
3. Zakodowane imię i nazwisko
4. Numery zadań
5. Wolne miejsce w przypadku zadań otwartych
6. W przypadku zadań zamkniętych możliwość zaznaczania odpowiedzi
7. Instrukcję do poszczególnych pytań w teście
8. Czas na rozwiązanie testu
9. Wykaz dopuszczalnych pomocy (np. Pismo Święte, mapy)
10. Punktację zadań
11. Różnorodne zadania dostosowane do poziomu edukacji:
 - zamknięte (typu: prawda/fałsz, zadania na dobieranie, zadania wielokrotnego wyboru);
 - zadania otwarte typu: zadanie z luką, które polega na uzupełnieniu luk (np. luka w treści może występować w zdaniu, rysunku, schemacie, wzorze), zadania krótkiej odpowiedzi (w której zdający ma udzielić kilkuzdaniowej odpowiedzi na zadane w treści zadanie pytanie lub polecenie), zadania rozszerzonej odpowiedzi.

IV. Zapis testu

Zapis testu ma być obliczony procentowo i opracowany graficznie w formie wykresu słupkowego przy wykorzystaniu systemów informatycznych.